

ocapnieuws

co₂ voor de tuinbouw

nr 23
december 2009

Op naar 2010!

De CO₂-bubbeltjes in de champagneflessen zijn zich alweer aan het verzamelen. Het is weer de tijd voor terug- en vooruitblikken. Terugblikkend kun je constateren dat het in een aantal opzichten geen erg succesvol jaar was. We hadden te vaak te weinig CO₂. En daar wordt iedereen begrijpelijk chagrijnig van. Paradoxaal genoeg, hebben we ondanks de beperkingen bij Shell, nog nooit zo veel CO₂ geleverd als in 2009, zelfs meer dan er gecontracteerd is. Het goede weer heeft daarin zeker een belangrijke rol gespeeld.

Vooruitblikkend kun je stellen dat we volgend jaar waarschijnlijk wel meer CO₂ zullen hebben, maar toch niet zoveel als we zouden willen. De vraag is dan of het glas half vol of half leeg is. En ook in deze tijd van champagne glazen zou je willen dat je die vraag niet zou hoeven stellen. Ik zie nu eenmaal het liefst overvolle champagneglazen.

Terugblikkend hebben we dit jaar regelmatig en intensief met de ondernemers-vertegenwoordiging gesproken. Dat waren soms heftige gesprekken die mij in een aantal opzichten hebben geraakt. Er is duidelijke taal gesproken en er is ons op bepaalde momenten 'behoorlijk de waarheid gezegd'.

Vooruitblikkend kan ik dan wel weer vaststellen dat we daar ook een hoop van hebben geleerd, waar we in de toekomst ons voordeel mee kunnen doen. Het directe contact met de ondernemer is voor ons nóg belangrijker dan we dachten. We kunnen aan de feiten niet zo veel veranderen, maar we kunnen wel nog het nodige verbeteren aan de manier waarop we ermee omgaan. En dat zullen we in 2010 dan ook zeker doen.

Met vriendelijke groet,
Hendrik de Wit

Inhoud

Kwekerij De Singel

Arie Schippers

Veiligheidsbrochure CO₂

Klanttevredenheid-
onderzoek

Zo min mogelijk storingen

Subsidie laat op zich
wachten

Minder CO₂?
De grijze innovatie

Onderscheid door innovatie bij Kwekerij De Singel

De Singel is een vooruitstrevende rozenkwekerij die altijd op zoek is naar innovaties op rozengebied. Al sinds de start in 2004 telen de broers Ferry, Jeroen en Hans Brabander de rode roos Passion.

De Passion-roos wordt inmiddels alweer 5 jaar geteeld en tot volle tevredenheid door De Singel in de markt gezet. In de 4 ha grote kwekerij werd afgelopen augustus 2650 meter vrijgemaakt om de middel grootbloemige roze roos Miss Piggy+ aan te planten. "Met die rozen gaan we eerst uitgebreid marktonderzoek doen onder consumenten met PCO van Flora Holland. Als dat onderzoek positief is, gaan we ons verder oriënteren op de mogelijkheden", vertelt Ferry Brabander. "Bij succes hebben we bovendien het alleenrecht in Nederland om de roos te kweken. Een mooie kans."

Mobiel kweekstelsel

Niet alleen qua rooskeuze staat de kwekerij open voor innovaties. Al vanaf 2005 wordt bij De Singel gewerkt met het Flower Supply system; een mobiel kweekstelsel waardoor het transport en de verwerking van de rozen helemaal automatisch verloopt. Brabander: "Hiermee blijft de kwaliteit van onze rozen gegarandeerd, want de rozen worden niet geplet en blijven los van elkaar. Bovendien werkt het arbeidsbesparend. Mede dankzij deze systemen worden onze rozen zeer gewaardeerd door onze exporteurs."

Groot effect

Ook OCAP speelt een grote rol bij de kwaliteitsrozen. "CO₂ is zeer belangrijk voor onze rozen. En CO₂ via een WKK heeft als nadeel dat we niet exact weten welke schadelijke stoffen vrijkomen, wat vooral in het najaar en de winter een probleem kan zijn. Dit is niet gunstig, nu de kassen steeds dichter worden", vertelt Brabander. "De zuivere CO₂ van OCAP is een prima alternatief. Je ziet het effect direct terug in je planten."

Natuurlijk is Brabander ook minder te spreken over de storingen. "Dat is de keerzijde van het succes. Door de leveringsbeperkingen krijg je lang niet altijd de hoeveelheid CO₂ die je wil. En dan mag je dat wel doorschuiven, maar je krijgt de gecontracteerde hoeveelheden dan amper op."

Brabander vindt het ook vreemd dat OCAP vooraf factureert. "Het geeft een vervelend gevoel als je weet dat je misschien niet krijgt waarvoor je betaalt. Maar ik weet dat OCAP er niets aan kan doen dat het bij Shell misgaat."

Nieuwe functie voor Arie Schippers

Accountmanager Arie Schippers heeft sinds september een andere functie binnen OCAP. Hij wordt voortaan namelijk ingezet voor ontwikkelingsprojecten binnen OCAP. De belangen van de tuinders worden voortaan behartigd door Frank Heij, voor de meeste tuinders een bekende.

Binnenkort veiligheidsbrochure CO₂

Werken met CO₂ is in principe net zo veilig als het werken met elektriciteit. Het gaat goed zolang u zich bewust bent van de mogelijke risico's. Daarom komt OCAP binnenkort met een speciale veiligheidsbrochure.

U en uw medewerkers moeten veilig kunnen werken. In de brochure wordt uitgelegd wat de kenmerken van CO₂ zijn, zodat u weet met wat voor product u werkt. Bovendien kunt u zo gewend zijn aan het werken met CO₂, dat u niet altijd stilstaat bij de risico's. Ook beschrijven we hoe u het beste met CO₂ kunt omgaan, specifiek in afgesloten ruimtes als uw kas. Ventilatie en een alerte houding zijn hierbij essentieel.

Daarnaast lopen er natuurlijk leidingen door en over uw terrein die de CO₂ van het afleverstation naar uw kas transporteren. Dat is iets waar u rekening mee moet houden, bijvoorbeeld met graafwerkzaamheden of een zware truck die over uw terrein rijdt. Natuurlijk leggen we in de brochure uit wat u moet doen als u bijvoorbeeld een lekkage vermoedt. Met de procedures omschreven in de brochure ondersteunt OCAP u waar nodig op CO₂-gebied.

OCAP scoort een voldoende

Eind vorig jaar heeft OCAP een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd onder de aangesloten tuinders. Ruim dertig procent van de afnemers vulde de gedetailleerde enquête in. Met een 6,9 als gemiddeld eindcijfer scoort OCAP een voldoende. Maar er is dus ook nog ruimte voor verbetering.

De enquête ging in op de volgende factoren: de aansluiting op het OCAP-netwerk, de levering en kwaliteit van de CO₂, contact met de accountmanagers en contact met OCAP in het algemeen.

- Als tuinders kijken naar de kwaliteit én de prijs van OCAP-CO₂, dan scoort OCAP beter dan andere vormen van CO₂-levering. Als het gaat om leveringsbetrouwbaarheid eindigt OCAP op de laatste plaats. Niet onverwacht, gezien de regelmatige storingen.
- Het contact met de accountmanagers krijgt een 6,9. Tuinders zijn erg tevreden over de knowhow van hun accountmanager, maar zouden e-mails en telefoontjes sneller en adequater behandeld willen zien.

- Ook het algemene contact laat ruimte voor verbetering. De nieuwsbrief scoort prima met een 7,2. De website doet het iets minder goed (6,8), wat vooral komt door een gebrek aan up-to-date informatie en persoonlijke informatie voor de tuinders. Ook de facturering kan duidelijker en foutlozer (6,8).

- Het proces rondom de aansluiting op het OCAP-netwerk duurde sommige tuinders wat te lang, maar scoorde desondanks voldoende.

- Wat betreft storingen verwachten tuinders meer informatie over hoe lang een storing gaat duren en wanneer deze opgelost is.

Naar aanleiding van het klanttevredenheidsonderzoek is OCAP inmiddels bezig met de nodige verbeteringen. De planning is om in 2011 een nieuw onderzoek te doen en te bekijken of deze verbeteringen zichtbaar zijn geworden. In de tussentijd staan we uiteraard open voor kritiek en complimenten.

Zo min mogelijk storingen

Helaas zijn storingen in afleversets niet altijd te voorkomen. Wel kunt u er zelf veel aan doen om ze tot een minimum te beperken. Geen overbodige luxe om de tips nog eens kort voor u op een rij te zetten.

1. Sluit het storings signaal aan op uw klimaatcomputer

Hiervoor zit een aansluiting op de junction box.

2. Houd uw dagafname in de gaten

Zo weet u hoe veel CO₂ u dagelijks nog beschikbaar hebt.

3. Afleverset type AS1? Luister of er CO₂ de kas instroomt

Luister 's ochtends na een leveringsonderbreking altijd even bij de afleverset of er CO₂ de kas instroomt.

4. Check eerst of het probleem in de afleverset zit

Probeer eerst om de vraag via de klimaatcomputer een paar minuten weg te nemen, te controleren of er geen kleppen in de binnenleiding dicht staan en daarna weer op te starten.

Als u vermoedt dat de storing in de afleverset zit en u hebt bovenstaande tips opgevolgd, bel dan het storingsnummer 078-641 75 99. OCAP streeft ernaar dat u dezelfde dag nog wordt geholpen.

Subsidie laat op zich wachten

Nog altijd is OCAP druk bezig met het verkrijgen van een extra CO₂-bron. Er is uiteraard al wel gestart met diverse vergunningenprocedures en het verkrijgen van toestemmingen voor het leggen van de leidingen. Op die manier kan OCAP snel starten als alles rond is, terwijl de voorbereidingen volop doorgaan. Doel is nog steeds om begin 2011 te kunnen gaan leveren. Helaas laat de subsidieverstrekking langer op zich wachten dan gehoopt. OCAP verwacht voor de jaarwisseling geen groen licht vanuit Brussel. Mocht het toch eerder rond zijn, dan is OCAP klaar om de plannen direct verder uit te rollen.

Minder CO₂? De grijze innovatie

CO₂: typ de term in op Google en je hebt 45 miljoen hits. Combineer het met glastuinbouw en je komt tot 60.000. Ook de krant staat er vol van. Van de bijdrage van dit gas aan het broeikas effect, de CO₂-emissiehandel en de CO₂-footprint tot het verzet van burgers tegen de opslag van CO₂ in een oud aardgasveld, vanwege de mogelijke risico's.

Om één ton CO₂-uitstoot te compenseren moeten ongeveer 50 tropische bomen een jaar lang groeien. Voor de uitstoot van de glastuinbouw zijn dus een dikke 300 miljoen tropische bomen nodig, want de glastuinbouw stoot ongeveer 6 à 7 miljoen ton CO₂ uit per jaar. Als je alle berichten leest, vergeet je bijna dat CO₂, samen met de zon, de motor is voor het leven op aarde. En voor de glastuinbouwproductie. Zonder CO₂ is er geen fotosynthese, geen plantengroei en dus geen brood (of groente) op de plank. De kunst is om met zo weinig mogelijk CO₂ zo veel mogelijk plantengroei te bereiken. En dát is het vakmanschap van de glastuinbouw.

Op het gebied van efficiënte fotosynthese bieden algen misschien nieuwe perspectieven. Als je die onder optimale omstandigheden weet te brengen en te houden, liggen daar kansen om grote stappen te zetten op het gebied van productie van bijvoorbeeld voedingsstoffen. De kennis, ervaring en innovatie om dat op te pakken is er juist in Nederland.

Natuurlijk zijn er nog heel wat hobbels te nemen. Gelukkig is de tuinbouw sterk in oppakken en uitproberen. Die instelling heeft echter ook een keerzijde: als het niet snel genoeg tot iets leidt of aan de hooggespannen verwachtingen voldoet, wordt het ook weer met hetzelfde gemak aan de kant gezet.

Maar nieuwe technieken hebben tijd nodig. Innovatie is een kwestie van vastbijten, vasthouden aan de ambities en doelen, soms drie stappen vooruit zetten en niet zelden ook weer twee terug. Dat geldt ook voor de weg naar onafhankelijkheid van fossiele brandstof en verminderde CO₂-uitstoot. Ook daarbij past geen zwartwitinstelling. Als je zwart en wit mixt levert dat grijs op. En dat staat bij deze innovaties zeker niet voor saai, maar juist voor systematisch en vasthoudend werken aan verschillende stappen. Vermindering van het verbruik, verhoging van de efficiëntie én vervanging van fossiele brandstof door duurzame bronnen.

Sjaak Bakker
Manager Wageningen
UR Glastuinbouw

OCAP wenst u fijne feestdagen en een voorspoedig

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van OCAP

ocap co₂ v.o.f.

Havenstraat 1

Postbus 78

3100 AB Schiedam

T 010 246 12 80

F 010 246 12 86

www.ocap.nl

info@ocap.nl

Tekst en redactie P&B Communicatie, Beesd

Fotografie Carel Kramer Fotografie

Ontwerp Opera Graphic Design, Breda

Druk Drukkerij de Eendracht, Schiedam